

V U.S.Steel Košice
zacína byť horúco – str. 2

V SES Tlmače prechádzajú
na novú výrobu – str. 3

Môže zamestnávateľ
vyžadovať očkovanie? – str. 6-7

KOZ SR:

Rozhodnutie Ústavného súdu je sklamaním!

Referendum za skrátenie volebného obdobia považuje Konfederácia odborových zväzov (KOZ) SR za jedinú možnosť, ako pred konaním vlády SR ochrániť právne, ekonomické a sociálne istoty zamestnancov. V najbližšom období preto orgány konfederácie rozhodnú o tom, aké kroky - v súvislosti s výrokom Ústavného súdu SR o neústavnosti referenda - podniknú.

Konfederácia odborových zväzov zároveň považuje rozhodnutie prezidentky SR, Zuzany ČAPUTOVEJ, obrátiť sa s otázkou navrhovaného referenda o skrátení volebného obdobia na Ústavný súd SR a jeho následné rozhodnutie za „veľké sklamanie“.

V písomnom stanovisku konfederácie to potvrdila hovorkyňa KOZ SR, Martina NEMETHOVÁ. „V referende za skrátenie volebného obdobia videli zamestnanci možnosť, ako aj touto formou vyjadriť svoj nesúhlas s likvidáciou odborov a sociálneho dialógu na Slovensku zo strany vlády a parlamentu.“ KOZ SR zároveň zdôrazňuje, že vždy deklarovala veľmi serióznym záujemom o spoluprácu s vládou a napĺňanie sociálnej politiky, ktorá garantuje udržanie dosiahnutých štandardov vo všetkých oblastiach života a vyvážený sociálny dialóg. „Dôležitosť rovnocenného postavenia sociálnych partnerov, ako aj význam sociálneho dialógu je totiž základom pre zachovanie spoločenskej, ekonomickej a sociálnej stability, vrátane sociálneho zmleru, ktorý je rozhodnutím o neústavnosti požadovaného referenda vážne ohrozený,“ uvádza sa v stanovisku.

Ústavný súd referendum neodobril

Ústavný súd rozhodol, že otázka navrhovaného referenda o skrátení volebného obdobia Národnej rady SR nie je v súlade s ústavou. Po neverejnom zasadnutí pléna Ústavného súdu SR o tom začiatkom júla informoval predseda súdu, Ivan FIAČAN. Vysvetľoval, že takéto referendum by porušovalo princíp delby moci a znamenalo by „ad hoc prelomenie Ústavy SR“. Predmetom referenda však môže byť - podľa súdu - zmena Ústavy SR a možno ním prijať aj právne záväznú normu. Otáznik by bol však v tomto smere postoj Národnej rady SR, ktorá by si zrejme musela skrátiti svoje funkčné obdobie ústavným zákonom. Napríklad SaS už avizovala, že by takto nehlasovala.

Proti rozhodnutiu Ústavného súdu SR nie je možné sa odvolať a je preto definitívne. Týka sa aj budúcich pokusov o referendá o skrátení volebného obdobia parlamentu.

Petíciu za referendum o predčasných voľbách pritom podporilo viac ako 585 000 ľudí, pričom zberanie podpisov trvalo od februára do začiatku mája tohto roku.

Pripomeňme, že jediné úspešné referendum v histórii Slovenskej republiky sa uskutočnilo v roku 2003. Obyvatelia v ňom rozhodli o vstupe krajiny do Európskej únie (EÚ). Zúčastnilo sa na ňom 52 % ľudí a vyše 92 % z nich hlasovalo za vstup Slovenska do EÚ. Proti bolo 6 % voličov.

A. Fáková, TASR

CITÁT
MESIACA

„Nebojte sa rizika. Keď to vyjde, budete šťastnejší, keď to nevyjde, budete múdrejší.“

Neznámy autor

Kováčiv Bratislave:

Vráťte ľuďom ich sociálne istoty!

Nechceme byť lacnou pracovnou silou! Chceme slušné mzdy a korektný dialóg! Nech vláda vráti ľuďom späť sociálne istoty, ktoré im zobra! Zastavme rozvrat sociálneho štátu! Tieto a podobné heslá zazneli v sobotu, 26. júna, na verejnom proteste v Bratislave. Hlavným organizátorom bol Odborový zväz KOVO a protest začal zhromaždením takmer dvoch tisíc ľudí pred budovou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Prítomným sa počas zhromaždenia najskôr prihovarili vrcholoví predstavitelia zväzu - predseda Rady OZ KOVO Emil MACHYNA a podpredsedníčka Rady OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ. Ako zdôraznil predseda E. MACHYNA: „Slovenskí zamestnanci nechcú byť lacnou pracovnou silou či ekonomickou kolóniou, ale partnermi v sociálnom dialógu a dôstojnými zamestnancami so slušnými mzdami. Úlohou odborov všade vo svete je povedať, s čím nesúhlasia a bojovať za to, na čom im záleží.“ Ako ďalej pokračoval: „Na prvom mieste musí byť človek, nie kapitál a vláda má robiť politiku takú, aby sa zlepšila kvalita života čo najväčšiemu počtu ľudí.“

Máme siedmu najnižšiu minimálnu mzdu

Následne sa slova ujala podpredsedníčka Rady OZ KOVO, Monika BENEDEKOVÁ, ktorá od nástupu aktuálnej vlády chronologicky vymenovala postupné oklieštovanie práv i sociálnych a mzdových výhod slovenských zamestnancov. Spomenula napr. zmenu výpočtu minimálnej mzdy zo 60% na 57 % priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR, zverejnenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnu roku, na ktorý sa určuje suma mesačnej minimálnej mzdy. Podľa tohto vzorca bude v roku 2022 výška minimálnej mzdy pre prvý stupeň náročnosti práce 646 eur (teda 57 % z 1.133 eur), namiesto pôvodných 680 eur (60% z 1.133 eur). Skupiny zamestnancov tak podľa nej prišli o 34 eur mesačne, čiže o 408 eur za rok. M. BENEDEKOVÁ zároveň zdôraznila, že Slovensko má aktuálne siedmu najnižšiu minimálnu mzdu z krajín Európskej únie.

Nižšie mzdy, dôchodky i benefity

Z ďalších dôvodov konania protestu spomenula aj oklieštenie sociálneho dialógu, zrušenie oslobodenia trinásteho a štrnásteho platu od sociálnych odvodov, zmrazenie minimálneho dôchodku, zrušenie 13. dôchodku i dôchodkového stropu pri 64. rokoch veku, odpojenie príplatkov od

minimálnej mzdy či spomalenie rastu minimálnych mzdových nárokov, ktoré sa netýkajú len poberateľov minimálnej mzdy, ale všetkých zamestnancov.

Zástupcom zamestnancov sa taktiež nepáčia zmeny pravidiel zastúpenia v tripartite. Zamestnancov v nej nezastupuje len reprezentatívna Konfederácia odborových zväzov SR, deklarujúca viac ako 100 tisícovú členskú základňu, ale aj menšie odborové organizácie a zväzy, ktoré - paradoxne - nemusia disponovať takýmto reprezentatívnym počtom členov. Kritika zaznela aj na zrušenie rozširovania kolektívnych zmlúv na odvetvovej úrovni. „Týmto opatrením asi 130.000 zamestnancov na Slovensku stratilo výhody a benefity z kolektívnych zmlúv,“ upresnila podpredsedníčka M. BENEDEKOVÁ.

Kováči, odborári z iných odborových zväzov i zúčastnená verejnosť sa následne spred ministerstva presunuli na bratislavské Námestie SNP, kde sa prítomným prihovarila aj zástupkyňa Konfederácie odborových zväzov SR, hovorkyňa Martina NEMETHOVÁ, či regionálni zástupcovia OZ KOVO zo západného, stredného a východného Slovenska, predsedovia a podpredseda základných organizácií: Michal ĎURIŠ (ZO OZ KOVO ARRIVA Nitra), Stanislav L'UPTÁK (ZO OZ KOVO Podpolianske strojárne) a Bartolomej FENIČIN (Rada odborov OZ KOVO U.S.Steel Košice).

Pokračovanie na 2. strane.

Podnet na Ústavný súd k novele Zákonníka práce

Poslanci Národnej rady SR za stranu Smer-SD „napadli“ v závere júna tohtoročnú novelu Zákonníka práce na Ústavnom súde SR. Ústavný súd SR žiada, aby posúdil, či vládnu koalíciu prijatá novela pracovného kódexu a s ňou súvisiace zákony sú v súlade s Ústavou SR.

Vek nemôže byť dôvodom na diskrimináciu

Novela Zákonníka práce vyčítajú opoziční politici ustanovenie, podľa ktorého môže zamestnávateľ zamestnanca bez uvedenia dôvodov prepustiť, ak dosiahne 65 rokov. Takúto úpravu považujú za diskriminačnú. Vysoký vek totiž podľa nich nemôže byť dôvodom na diskrimináciu.

Za ďalší problém považujú zrušenie možnosti rozšíriť kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa na ďalších zamestnávateľov, ktorí neboli združení v zamestnávateľskom zväze a neboli pokrytí žiadnou kolektívnou zmluvou vyššieho stupňa.

„Aj u iných zamestnávateľov v danom odvetví, kde sa takéto kolektívne zmluvy neprijali, automaticky sa na týchto zamestnancov vzťahovali tie zmluvy, ktoré boli podpísané u iných zamestnávateľov,“ argumentuje predseda strany, Robert FICO a pokračuje: „Všade tam, kde je kolektívne vyjednávanie, sú lepšie pracovné podmienky, vyššie mzdy a vyššia produktivita. Preto nerozumieme, prečo sa vláda rozhodla ísť takýmto spôsobom do kolektívneho vyjednávania.“ Podľa neho tým vláda zvyhodňuje zamestnávateľov.

Opozícia kritizuje, že vládna koalícia prijala toto opatrenie cez pozmeňujúci návrh bez toho, aby ho prediskutovala so sociálnymi partnermi.

Na Ústavnom súde SR tiež napadli ustanovenie, podľa ktorého sa má zrušiť monopol Konfederácie odborových zväzov SR v Hospodárskej a sociálnej rade SR (tripartite), ako najväčšieho zástupcu zamestnancov, reprezentujúceho viac ako 100 tisíc zamestnaných ľudí.

Zamestnancov aj zamestnávateľov totiž budú v tripartite po novom zastupovať najmenej po tri subjekty, pričom ostatné z nich „požiadavku reprezentatívnosti“ splňať nemusia.

af

Lúčime sa s Ivanom SAKTOROM...

Po dlhotrvajúcej, zákernej chorobe skonal v stredu podvečer, 28. 7. 2021, vo veku 66 rokov, bývalý primátor Banskej Bystrice a niekdajší prezident Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR, pán Ivan SAKTOR.

Ivan SAKTOR sa narodil 14. októbra 1954 v Lučenci. Maturoval na Strednej priemyselnej škole stavebnej v Banskej Bystrici. Po skončení strednej školy pracoval v rokoch 1974 - 1977 ako robotník v strojárskych výrobných, neskôr - do roku 1991 - v stavebníctve. V roku 2000 absolvoval štúdium na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, ktorú ukončil s titulom magister sociálnej práce.

V odboroch sa Ivan SAKTOR angažoval už od roku 1991. Na poste prezidenta Konfederácie odborových zväzov (KOZ) SR pôsobil v rokoch 1996 - 2006. Následne, v roku 2006, kandidoval v komunálnych voľbách za primátora mesta Banská Bystrica. Vo voľbách bol úspešný a na čele Banskej Bystrice stál do roku 2010. V pamäti ľudí utkvel ako charizmatičký človek, pôsobivý rečník a politik.

Posledná rozlúčka so zosnulým sa uskutočnila 31. júla 2021 v Evanjelickom kostole na Lazovnej ulici v Banskej Bystrici.

Češť jeho pamiatke...

Kováči v Bratislave: Vráťte ľuďom ich sociálne istoty!

Pokračovanie z 1. strany.

Po apelujúcich a výrečných príhovoroch odovzdal moderátor podujatia, Ján ŠLAUKA (člen predsedníctva Rady OZ KOVO za Košický región), slovo opäť predsedovi kováčov, Emilovi MACHYNOVI: „Pri tom všetkom, čo tu odznelo, sa treba zamyslieť aj nad tým, ako zvýšiť príjmy. Čo tak zvyšovať mzdy, budovať mzdy, aby ľudia mohli slušne žiť, nakupovať a mňať na domáce služby? Čo tak zaviesť transferové oceňovanie, konsolidované závierky, zdaníť prirodzené monopoly či tých, ktorí sú v daňových rajoch?“ opýtal sa na záver.

Nespokojní ľudia: Z čoho máme žiť?

Oslavení protestujúci ľudia sa vyslovili jednoznačne: **Anketárka 1:** „Som dôchodkyňa, ale z toho, čo dostávam ako dôchodok, sa žiť nedá. A teraz nám ešte aj ten 13. dôchodok zobraли! Hanba im!“

Anketár 2: „Všetko dražie, potraviny, elektrina, ale mzdy nespúšťajú. Naopak, stále nás strašia, že prídem o prácu, už sme prišli o 13. a 14. plat, lebo sa to zamestnávateľovi nevyplatí, v robote sme stále, deň-noc a ešte aj na tie príplatky nám siahnu. Čo je toto za vládu?! Nech si to vyskúšajú, takto žiť?!“

Minister je pripravený stretnúť sa. A potom?

K protestu vydalo stanovisko aj Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré podľa svojich slov rešpektuje právo zamestnancov vyjadriť svoj postoj formou protestného pochodu. Rezort tvrdí, že minister Milan KRAJNIAK je pripravený sa stretnúť s každým, pokiaľ ide o pomoc ľuďom na Slovensku. Ak by mal podľa nich predseda Rady OZ KOVO skutočný záujem o postavenie pracujúcich na Slovensku, požiadal by o stretnutie na ministerstve práce. Protest preto vníma ako politickú akciu.

Predseda kováčov, ktorý je súčasťou tripartity (Hospodárskej a sociálnej rady SR) a ktorý sa na tejto platforme „sociálneho dialógu“ s ministrom práce pravidelne zúčastňuje, zrejme sám najlepšie vie, akým spôsobom a s akým výsledkom sa s ministrom rokuje a ako sa na ministerstve prijímajú zákony a reflektujú návrhy odborárov

ako zástupcov zamestnancov. Spomeňme, ako sa vlni, poza ich chrbát, dohodol minister KRAJNIAK so zástupcami zamestnávateľov na výpočte a z toho plynúcej výške tohtoročnej minimálnej mzdy i na zmrazení príplatkov, čo sa negatívne odrazilo najmä na mzdách ľudí, pracujúcich vo viaczmennej prevádzke, počas sviatkov, víkendov a v noci.

V súvislosti so schválenými zmenami v Zákonníku práce už podala Konfederácia odborových zväzov - s podporou opozičných poslancov - návrh na Ústavný súd SR, ktorý rozhodne, či sú alebo nie sú v rozpore s Ústavou SR.

Pripomeňme, že novela Zákonníka práce zmenila automaticky na výpočet minimálnej mzdy, odpjili sa príplatky od minimálnej mzdy, znížili sa minimálne mzdové nároky, sťažilo sa pôsobenie odborov u zamestnávateľa, zrušilo sa rozširovanie kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa, zmenilo sa pôsobenie zástupcov zamestnancov v tripartite, zrušil sa tzv. dôchodkový strop, štrnásť ľudí, ktorí dovŕšili 65 rokov a majú nárok na starobný dôchodok, môžu dostať v práci výpoveď. Zato v máji tohto roka sa objavila novela, podľa ktorej sa má odchod do dôchodku zvyšovať. Zrušilo sa oslobodenie trinásťstich a štrnásťstich platov od sociálnych odvodov. Minimálne dôchodky sú pre 216 tisíc ich poberateľov v tomto roku zmrazené.

Text a foto: Anita Fáková

Vyjednávanie v U.S. Steel Košice ženie hutníkov do ulíc

Nie je čas zvyšovať pracovný čas! Pod týmto heslom sa za zachovanie 35,5 hodinového týždenného pracovného času a vyššie mzdy sústredili v pondelok, 2. augusta tohto roku, zamestnanci košického U.S. Steel v uliciach našej metropoly v úvahu, aby podporili svojich kolektívnych vyjednávačov a zároveň verejne deklarovali zamestnávateľovi svoje odhodlanie bojovať za svoje požiadavky.

Najsôr niekoľko mesiacov vlečúce sa kolektívne vyjednávanie Dodatku č.1 k platnej kolektívnej zmluve (tá trvá do 31. marca 2024), následne priznaná sprostredkovateľka a stúpajúca nespokojnosť zamestnancov s aktuálnym dňaním v našom najväčšom hutníckom podniku, ktorý v uplynulom období - cez rôzne motivačné programy - prepustil zhruba 2 a pol tisíc zamestnancov a denno-denne sa bojí so zastaranými technológiami. Dnes zostávajúci zamestnancov tlačí vedenie firmy do vyššej produktivity práce a dlhšieho týždenného pracovného času.

Fabrika je v zisku

Paradoxne, košická fabrika je pri tom všetkom „zlatou európskou sliepku“ americkej korporácie U.S. Steel. Podľa nedávno zverejnených údajov materskej korporácie sú čisté výnosy jej európskej pobočky, ktorá pozostáva práve z košických oceliarní, v 2. štvrtroku tohto roka vo výške 1,078 miliardy amerických dolárov (USD), čo znamená medziročný nárast až o 167 %. **Zisk, dosiahnutý v tomto roku, predstavuje 207 miliónov USD.** Materská spoločnosť dobré výsledky komentuje rastom výrobného sektora a pozitívnym vývojom cien produktov. Na druhej strane, aj košickí oceliari zápasia s rastúcimi cenami vstupných surovín. Produkcia surovej ocele v U. S. Steel Košice sa však v druhom kvartáli medziročne zdvojnásobila na 1,279 milióna ton, čo znamená, že fabrika využila všetky svoje dostupné výrobné kapacity. Pozitívne výsledky z druhého kvartálu tak nadviazali na prvý štvrtrok a košický U. S. Steel za celý prvý polrok

medziročne zvýšil svoje čisté výnosy na viac ako dvojnásobok z vlaňajších 908 miliónov USD na 1,876 miliardy amerických dolárov.

Aj preto je pochopiteľné, že vedenie firmy chce v takto nastúpenom trende pokračovať. Odborári však majú inú predstavu.

Nie je čas na dlhší pracovný čas!

Ako potvrdil predseda Rady odborov OZ KOVO U.S. Steel Košice, Juraj VARGA, sporné body rokovania - teda vyššie mzdy zamestnancov a tlak zamestnávateľa na zvýšení týždenného pracovného času zamestnancov - stále pretrvávajú. Zamestnávateľ požaduje od zamestnancov odpracovať cca 37,5 hodiny týždenne, pričom v doteraz dohodnutom, 35,5 hodinovom týždennom pracovnom režime, funguje viac ako 80% zamestnancov.

Pokračovanie na 3. strane.

Z KOVÁCKEJ KUCHYNE

Glosa Jána Šlauku:

Vymenili sme vlajky za lajky?

Zdieľanie informácií o štrajkujúcich zamestnancoch v okolitých krajinách alebo zdieľanie fotiek a článkov o protestujúcich obyvateľoch v iných štátoch, kde dochádza k „útokom“ na zamestnanecké prostredie alebo k dôchodkovým reformám - ale aj z iných dôvodov - vieme ochotne okomentovať a porovnávať sa. Lajkujeme to vo všetkých skupinách a novinových príspevkoch, v ktorých sa na sociálnych sieťach pohybujeme, prepošleme odkazy všetkým známym. Samozrejme, nezabudneme preposlať aj odborovým organizáciám s dovetkom „Do psej matere, takto sa to robí, začnite aj vy!“. Áno takto sa to robí, ako to robia tí tam „vonku“.

Mám pocit, že tu, „vnútri“, u nás, nám stačí len ten lajk (po slovensky „páčik“) pri výzvach alebo aktivitách odborov. Ak dochádza k zásadným zmenám Zákonníka práce, či dôchodkovým reformám, ovplyvňujúcim našu budúcnosť, alebo ak odbory nevedia pri rokovaniach vyjednať predstavy svojich členov a zamestnancov, tak sme ochotní, v lepšom prípade, maximálne napísať komentár na sociálnej sieti a obviníť všetkých z neschopnosti a priradiť nahnevaneho smajlíka. V tom horšom prípade vieme priamo nájsť konkrétneho predsedu a organizáciu, ktorý môže za všetko.

Na jednej strane závidíme, kolík tam „vonku“ protestujú, na strane druhej nie sme ochotní sami zniesť trochu obmedzenia vlastného osobného voľna a prísť na zvolané stretnutie alebo protest.

Dve hodiny sme schopní stráviť na sociálnej sieti, aby sme „lajkovali“, zdieľali informácie a komentovali, čo všetko a ako sa nám nedarí, ako sa zhoršujú naše pracovné a životné podmienky. No nie sme ochotní rovnaký čas zaprotetovať v uliciach alebo pred fabrikami a otvorene a ostro zabojovať za to svoje.

Stará múdrosť hovorí: „Nikto vám neďať to, čo si zaslužíte. Ale len to, za čo zabojujete!“ Ale aj „Kto nebojuje, už prehral. Kto zabojuje, môže zvíťaziť“.

A mne sa zdá, že sme prestali bojovať. Vládni „pusipajtaši“ bez rozmyslu a diskusie menia naše pracovné, sociálne a životné podmienky, a my sme schopní dať akurát lajk na správu alebo smajlíka na komentár a označiť predsedu a odbory za neschopných.

To naozaj?!
Vymenili sme vlajky za lajky?

Ing. Ján Šlauka
Člen predsedníctva Rady OZ KOVO

Očami podpredsedníčky OZ KOVO:

Čo prinieslo rozhodnutie Ústavného súdu ohľadom referenda?

Začiatkom júla, konkrétne 7.7.2021, Ústavný súd SR zverejnil svoje rozhodnutie, týkajúce sa referendovej otázky o skrátení VIII. volebného obdobia Národnej rady SR. Pre niekoho bolo toto rozhodnutie možno prekvapivým a vyvolalo primerané rozhorčenie, pre iného bolo - naopak - potvrdením jeho názoru, že referendum o skrátení volebného obdobia nie je to správnou cestou.

Akýkoľvek je môj názor na toto rozhodnutie, rešpektujem ho, pretože rešpektujem autoritu Ústavného súdu SR ako prvku právneho štátu. V tomto článku sa zameriam viac na to, či toto rozhodnutie Ústavného súdu okrem toho, že jeho priamym dôsledkom bude nekonanie referenda o skrátení VIII. volebného obdobia Národnej rady SR, prinieslo aj čosi viac.

Rozhodnutie polarizovalo spoločnosť

Nález Ústavného súdu SR PL ÚS 7/2021 bude mať určite ďalšie politické aj právne konzekvencie. V rovine práva sa iste stane predmetom akademických debát a polemík ústavných právnikov, odborných monografií a článkov. V rovine politickej bude mať zaiste tiež svoje reflexie. Napokon, opozičné politické strany už oznámili, že sa obrátia so sťažnosťou na európske a medzinárodné súdy. **Dôsledok, ktorý toto rozhodnutie už za ten krátky čas stihlo vyvolať, je ďalšia polarizácia spoločnosti a narastanie frustrácie, najmä u tých občanov, ktorí so súčasným politickým dňaním nie sú spokojní a hodľali svoju nespokojnosť vyjadriť aj účasťou na referende.**

Ústavný súd teda konštatoval, že referendová otázka nie je v súlade s Ústavou SR. Odôvodnenie tohto rozhodnutia má 30 strán. Ide teda o pomerne rozsiahly elaborát, ktorý by nám mal dať jednoznačnú odpoveď na otázku, prečo spornú referendovú otázku nemožno položiť. Dost veľa na to, aby sme sa dozvedeli, prečo nie je možné skrátiť VIII. volebné obdobie NR SR.

Obmedzím sa len na niekoľko argumentov a budem značne zjednodušovať:

Prvým argumentom, ktorý použil Ústavný súd SR, je princíp generality práva ako jedného z nosných pilierov právneho štátu. Inak povedané, každá právna norma musí byť všeobecná a musí sa vzťahovať na neurčitý okruh subjektov a vzťahov, nemala by teda riešiť konkrétny prípad.

Druhým argumentom je materiálne jadro Ústavy SR, teda tie ústavné princípy a hodnoty, ktoré nie je možné zmeniť, pretože by sa tým zmenil demokratický a právny charakter štátu. Ako konštatoval Ústavný súd SR, problémom teda je, že tak, ako bola položená referendová otázka, by aj v prípade platného referenda nedošlo k zmene Ústavy SR, ale iba k suspenzácii (pozastaveniu) účinnosti čl. 73 ods. 1 Ústavy SR a tým vlastne k prelomeniu ústavných pravidiel. Zjednodušene povedané, **výsledok referenda by sa vzťahoval výlučne na skrátenie VIII. volebného obdobia NR SR, ale nemenil by vo všeobec-**

nosti do budúcnosti dĺžku volebného obdobia poslancov Národnej rady. Podľa záveru Ústavného súdu SR, prerušiť, resp. predčasne ukončiť už plynúce volebné obdobie poslancov NR SR, okrem individuálneho ukončenia (napríklad smrťou), môže iba prezident SR. Referendovou otázkou by tak bol podľa jeho názoru narušený princíp delby moci.

Čo je však rovnako zaujímavé na tomto rozhodnutí, je ustálenie právneho názoru Ústavného súdu, že výsledky referenda majú právnu silu ústavného zákona a sú právne záväzné. Čo by mohlo ukončiť polemiky o tom, či poslanci NR SR sú alebo nie sú povinní rešpektovať výsledok referenda.

Ústavný súd týmto rozhodnutím zároveň konštatoval, že jedinou formou referenda v SR je tzv. zákonodarné referendum, teda referendum, v ktorom sa rozhoduje o právnych normách.

Z posudzovaného nálezu tiež možno vyčítať, že občania môžu referendum rozhodovať len v prípadoch, v ktorých to je vyslovene dovolené.

Prelomová je aj časť rozhodnutia Ústavného súdu, podľa ktorej otázky, o ktorých referendum nie je prípustné, nevyplývajú iba z Ústavy SR, ale je nutné ich hľadať v celom právnom poriadku SR. Podľa doterajšej rozhodovacej praxe sa referendum nemohlo konať len o otázke daní, odvodov, štátneho rozpočtu a základných právach a slobodách.

Zaujímavosťou, svedčiacou zrejme o neľahkej úlohe posúdiť referendovú otázku z hľadiska jej súladu s Ústavou SR a eventuálne aj o rozporuplnosti použitých argumentov je aj skutočnosť, že až traja členovia senátu Ústavného súdu, ktorý v tejto veci rozhodoval, vyslovili iný, a sčasti úplne opačný názor na niektoré časti rozhodnutia i odôvodnenia. I keď nie som ústavný právnik, musím povedať, že s mnohými z týchto argumentov sa úplne stotožňujem.

Rozhodnutie Ústavného súdu, teda bude zrejme ešte nejakú dobu vyvolávať kontroverzie a akademické polemiky. Bez ohľadu na to, že pre mnohých občanov možno bolo sklamaním, je potrebné ho rešpektovať a hľadať iné spôsoby a formy, ako prejavíť svoju nespokojnosť so súčasnou politickou situáciou a so správaním všetkých verejných. Ako viackrát konštatoval aj Ústavný súd, všetka moc v štáte pochádza od občanov. Nezabúdajme na to!

JUDr. Monika Benedeková
podpredsedníčka Rady OZ KOVO

V Turci hromadné prepúšťanie

Závod na šitie autoťahov – spoločnosť Trim Leader v Košťanoch nad Turcom - po viac ako 20-ich rokoch na Slovensku končí. Vedenie firmy tvrdí, že sa im na Slovensku neoplatí pokračovať, keďže pracovná sila je tu drahá.

O prácu tak príde všetkých 442 zamestnancov, prevažne žien - šičiek. Niektorí zamestnanci už o prepúšťaní počuli, rozhodnutie firmy odísť a prevádzku zavrieť však neteší nikoho.

Anketa: Zamestnankyňa 1: „Dvadsaťjeden rokov som tu pracovala a strašne zle to vnímame. A neviem, čo budem robiť ďalej.“

Zamestnankyňa 2: „Zatiaľ to neriešim. Potom si budem hľadať druhú prácu, však uvidíme...“

Prídrahá ľudská práca?

Vedenie spoločnosti tvrdí, že z dôvodu vysokých výrobných nákladov už nie je konkurencieschopná a nevie získať nové zákazky. Potvrďuje to Peter MARČAN, hovorca spoločnosti Trim Leader: „Slovensko už v dnešnej dobe nie je, v prípade odvetví, v ktorých je vyššie zastúpenie ľudskej práce, dostatočne konkurencieschopné.“

Podľa kuloárnych informácií presúva závod svoju výrobu do Rumunska, iní hovoria o Turecku či Srbsku. Skrátko tam, kde nájde lacnú pracovnú silu.

Na miestny úrad už zástupcovia spoločnosti ohlásili hromadné prepúšťanie. Ukončiť výrobu však plánujú postupne: 370 žien skončí do konca kalendárneho roka, zvyšný personál bude postupne rozoberať technológie, a to až do septembra 2022. Napr. spoločnosť Adient, ako jeden z akcionárov, chce ponúknuť zamestnancom približne 60 pracovných pozícií vo svojich výrobných závodoch na Slovensku.

Manažment spoločnosti zároveň inicioval rokovania so zástupcami zamestnancov, ale aj s Európskou zamestnaneckou radou s cieľom zohľadniť v čo najväčšej miere záujmy všetkých dotknutých strán. Hovorca Peter MARČAN uisťuje: „V plnej miere budeme spolupracovať s úradmi práce a inými verejnými inštitúciami, s cieľom uľahčiť nájdenie nového zamestnania pre všetkých zamestnancov.“

Úrad, práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine v súčasnosti eviduje 1.585 voľných pracovných miest. Miera nezamestnanosti v okrese Martin pritom v rámci Slovenska patrí k tým najnižším - nedosahuje ani 6%. Napriek

tomu je úrad pripravený prepusteným ľuďom pomôcť s hľadaním si novej práce. Navyše, po zverejnení informácie o avizovanom hromadnom prepúšťaní, sa začali aktivizovať aj firmy z okolia Martina, hľadajúce nových ľudí, vrátane žilinskej automobilky KIA Motors Slovakia.

Vlani zavreli pobočku v Bardejove

Spoločnosť Trim Leader mala ešte jednu prevádzku v Bardejove. V nej však ukončili výrobu ešte v minulom roku a o prácu tam prišlo takmer 400 ľudí. Aj tu prevažovali výrobné profesie šičiek.

Viliam PÁLENIČ, prezident Inštitútu zamestnanosti, na okraj daného konštatuje: „Jednoduchšie práce, ako je šitie, budú na Slovensku zrejme naďalej zanikať, lebo je to práca pomerne jednoduchá, pričom cena pracovnej sily je kľúčová a pracovná sila na Slovensku dražia.“

A.Fáková, Síta

PREVENCIA POČAS HORÚČAV

Pokračovanie zo 6. strany.

Zložením má byť vyvážená a pestrá: dostatok celozrnných výrobkov, ovocia a zeleniny, nízkotučných mliečnych výrobkov, rýb, hydiny, zemiakov a strukovín, menej jedál a potravín bohatých na tuky (najmä nasýtené) a jednoduché sacharidy. Obsahovať by mala dostatok ovocia a zeleniny (najmä sezónnych), ktoré okrem tekutín obsahujú množstvo cenných výživových zložiek, ako sú vitamíny a minerály, enzýmy, vláknina. V lete je priebežné dopĺňanie vitamínov a minerálnych látok stravou obzvlášť dôležité.

Súčasné žiarenie spotrebúva najmä pri opaľovaní (masívne pri opaľovaní, spojenom s fajčením) antioxidanty v organizme. Ide najmä o antioxidanty, ktoré možno doplniť stravou: vitamíny A (resp. Betakarotén - provitamín A), C a E.

Vitamín A sa nachádza napr. v mrkve, paradajkách, malinách, marhuliach, masle, rybách. Vitamín C v ovocí (čierne ríbezle, jahody, citrusové ovocie, kivi, maliny, černice), zelenine (paprika, karfiol, kel, kaleráb, paradajky), zemiakoch. Vitamín E v rastlinných tukoch a olejoch, zelenine, orechoch, obilných klíčkoch. Veľmi účinným antioxidantom je však aj lycopén (obsahuje ho paradajky, červený melón). Zvýšenú opatnosť venujte tzv. epidemiologicky rizikovým potravinám, najmä pokiaľ nie je zaručená dostatočná hygiena pri ich výrobe, skladovaní a manipulácii s nimi (zmrzlina, lahôdky, cukrárske výrobky, pokrmy pre dojčatá a deti). Výrobky z mäsa, vajec a mlieka konzumujte len dostatočne tepelne spracované.

**Zdroj: Úrad verejného zdravotníctva SR
Spracované redakciou v spolupráci
s Úsekom ZIBP a vzdelávania OZ KOVO**

Na Slovensku dochádza k rozkladu práv – sme na úrovni Hondurasu či Indie

Globálny index práv ITUC 2021 zdokumentoval, ako vlády a zamestnávateľia zneužili koronavírusovú pandémiu na to, aby prepustili zamestnancov, ktorí zverejnili dôležité informácie o šírení vírusu na pracovisku. Dokument tiež hovorí o porušení práva na kolektívne vyjednanie, o zvýšení dohľadu zamestnancami, a tiež o podkopaní práva na súkromie, či obmedzenie práva na slobodu prejavu a zhromažďovaniu sa.

- Pracoviská sú menej bezpečné a činnosť odborov čelí viacerým obmedzeniam v Bielorusku, Kolumbii, Kambodži a Mjanmarsku.
- Dohľad nad pracovníkmi sa zvyšuje, pričom sledovanie skladov a zamestnancov v nich napr. zo strany spoločnosti Amazon prepuklo do celosvetového škandálu.
- V Hondurasu, Indii, Indonézii, Uruguaji a na Slovensku dochádza k rozkladu práv po tom, čo vlády prijali viaceré represívne zákony.

Slovensko kleslo

Dňa 4. februára 2021 Národná rada SR prijala novú Zákonníka práce, ktorá vážne podkopala kolektívne vyjednanie na Slovensku. Nové ustanovenia, ktoré pred prijatím neboli prediskutované s odborními, zakazujú predloženie kolektívnych dohôd na vyššej úrovni. Platné zostali len dohody, uzavreté pred 1. marcom 2021, no len do chvíle, kým nevypršia. Tieto zmeny budú mať katastrofálny dopad na stav a pokrytie kolektívneho vyjednanie na Slovensku, ktoré je už teraz nízke, len na úrovni 26 %.

Generálny tajomník ITUC, Sharan BURROW, uviedol: „Pandémia COVID-19 zničila pracovné miesta, komunity a životy. Globálny index práv odhaľuje hanebný zoznam vlád a firiem, ktoré pretlačili protiodborovú agendu pred tvármi pracovníkov, ktorí stáli v prvej línii a poskytovali základné činnosti na udržanie fungovania ekonomiky a komunít.“

„Keď vypukla pandémia COVID-19, zistili sme, kto sú hrdinovia. Pracovníci po celom svete sa starali o chorých, kládli jedlo na stôl, udržiavali hospodárstvo v pohybe. No napriek tomu sa na pracujúcich útočí viac, ako kedykoľvek predtým.“

„Vlády a zamestnávateľia využili pandémiu na to, aby zneužili ľudí, od ktorých je celý svet závislý, a to zvýšeným dohľadom, porušovaním dohôd, prepúšťaním, blokovaním a zastráňovaním odborov a uchyľovaním sa k násilniu a vražde.“

Príklady zo zahraničia

V **Zimbabwe** boli vedúci odborov trestne stíhaní, keď tam pracujúci vyhlásili štrajk, aby si zabezpečili nevyplatené pandemické príspevky.

Spoločnosť **Falabella**, nadnárodný predajca nábytku, prepustila 22 skladníkov v **Peru**, ktorí požiadali o zabezpečenie zdravotné a bezpečnostné ochranné pomôcky proti koronavírusu.

Rok 2021 je rokom, kedy bola demokracia znovu napadnutá, keď sa počet krajín, ktoré bránili registrácii odborov, zvýšil z 89 (v roku 2020) na 109 a počet krajín, kde bola popieraná alebo obmedzovaná sloboda prejavu a zhromažďovania, sa zvýšil z 56 (v roku 2020) na 64 v tomto roku.

V roku 2021 sa zhoršilo hodnotenie **Belgicka, Kanady, Salvadoru, Haiti, Maďarska, Jordánska, Malajzie, Mjanmarska a Slovenska.**

Mjanmarsko vstúpilo do kategórie 5+, teda žiadna záruka práv, vzhľadom na porušenie zásad právneho štátu.

„Lídri odborových zväzov z **Kambodže, Hongkongu a Mjanmarska** boli zatknutí a tieto zatknutia podkopávajú práva pracovníkov na ich zastúpenie odborními.“

„Hoci v niektorých prípadoch došlo aj k zlepšeniu legislatívy, od zákona v **USA** až po legislatívne procesy v **Európskej únii**, zamerané na zodpovednosť firiem – treba urobiť oveľa viac!“

„Bude potrebná nová sociálna zmluva so zafinancovanými pracovnými miestami, právami, sociálnymi zárukami, rovnosťou a inklúziou, aby sa znovu vybudovala dôvera, zničená represívnymi vládami a nekorektnými firmami.“

Blízky východ a Severná Afrika sú najhoršími regiónmi na svete pre pracujúcich, a to už ôsmy rok po sebe. **Lýbia, Palestína, Sýria a Jemen** boli naďalej zmietané konfliktom a základné práva a slobody v týchto krajinách boli pošliapané.

Medzi desať najhorších krajín pre pracujúcich patri v roku 2021: **Bangladéš, Bielorusko, Brazília, Kolumbia, Egypt, Honduras, Mjanmarsko, Filipíny, Turecko a Zimbabwe.**

Ôsme vydanie Globálneho indexu práv ITUC obsahuje rebríček 149 krajín, zoradených podľa úrovne rešpektovania práv pracujúcich. Kľúčové zistenia zahŕňajú:

- 87 % krajín porušilo právo na štrajk.
- 79 % krajín porušilo právo na kolektívne vyjednanie.
- 74 % krajín vyčlenilo pracujúcich z práva na vytvorenie a pridanie sa k odborovému zväzu.
- Počet krajín, ktoré zabránili registrácii odborov, sa zvýšil z 89 v roku 2020 na 109 v roku 2021.
- Dve nové krajiny vstúpili na zoznam desiatich najhorších krajín pre pracovníkov (Bielorusko a Mjanmarsko).
- Počet krajín, ktoré odopreli alebo obmedzili slobodu slova, sa zvýšil z 56 v roku 2020 na 64 v roku 2021.
- Pracovníci boli vystavení násilniu v 45 krajinách.
- Zamestnanci nemali žiaden, alebo len obmedzený prístup k spravodlivosti v 65 % krajín.
- Pracovníci zažili svojvoľné zatýkanie a zadržanie v 68 krajinách.
- Odborári boli zavraždení v šiestich krajinách: Brazília, Kolumbia, Guatemala, Mjanmarsku, Nigérii a na Filipínach.

Viac na oficiálnej stránke www.globalrightsindex.org

**Zdroj: ITUC,
spracoval Miroslav HAJNOŠ z KOZ SR**

NIEKTORÍ ZAMESTNÁVATELIA NÚTIA SVOJICH ZAMESTNANCOV K OČKOVANIU

Pokračovanie zo 6. strany.

aktuálne tak nie je daný právny základ pre zisťovanie zaočkovanosti zamestnancov. Očkovaním nedochádza k takej zmene zdravotného stavu zamestnanca, ktorý by mohol priamo ovplyvniť dlhodobu schopnosť zamestnanca vykonávať svoju prácu. Sme toho názoru, že zaočkovanosť zamestnanca proti ochoreniu COVID-19 nemôže zamestnávateľ zisťovať ani v rámci pravidelných periodických alebo mimoriadnych lekárskech prehliadok vo vzťahu k práci (s výnimkou pracovísk, kde dochádza k ohrozeniu biologickými faktormi – vírusmi, napr. laboratóriá, ...).

V prípade, že zamestnávateľ bude od zamestnancov zisťovať informáciu o ich zaočkovaní proti ochoreniu COVID-19 a zamestnanec odmietne takúto informáciu poskytnúť, nemôže ho za to zamestnávateľ akýmkoľvek spôsobom sankcionovať.

Dobrovoľné poskytnutie informácie o zaočkovaní zo strany zamestnanca zamestnávateľovi však nie je žiadnym právnym predpisom zakázané.

2/ Preukazovanie sa zaočkovaním pri vstupe do zamestnania.

Podľa súčasne platnej legislatívy a aktuálnych opatrení nie je zamestnávateľ oprávnený vyžadovať od zamestnanca informáciu o zaočkovaní zamestnanca proti ochoreniu COVID-19 za účelom vpustenia zamestnanca na pracovisko zamestnávateľa. Ak by v súčasnosti zamestnávateľ nevpustil zamestnanca na pracovisko s odôvodnením, že nie je zaočkovaný alebo odmietol poskytnúť informáciu o zaočkovaní, nie je možné neprítomnosť zamestnanca na pracovisku z tohto dôvodu určiť ako prekážku v práci na strane zamestnanca. Nie je však vylúčené, vzhľadom na informácie o plánovanej zmene COVID automatou, že budú vo vzťahu k tejto problematike prijaté iné opatrenia.

3/ Sankcie za nezaočkovanie zo strany zamestnávateľa.

Očkovanie proti ochoreniu COVID-19 je v súčasnosti dobrovoľným očkovaním, preto nie je možné zamestnávateľom vyvodzovať akékoľvek sankcie voči zamestnancovi, ktorý sa nedá zaočkovať.

4/ Môže ma zamestnávateľ vyhodiť z práce ak sa nedám zaočkovať?

Zákonník práce striktné vymedzuje výpovedné dôvody, ktoré môže zamestnávateľ uplatniť voči zamestnancovi. Medzi týmito výpovednými dôvodmi nie je žiadny, ktorý by mohol zamestnávateľ uplatniť, ak zamestnanec nepodstúpi očkovanie proti ochoreniu COVID-19. Ak sa zamestnanec rozhodne nepodstúpiť očkovanie, nie je to zákonný dôvod na skončenie pracovného pomeru.

Prípravili:

**Mgr. Michal DROBNÝ a JUDr. Mária KASANOVÁ,
právnicki OZ KOVO, redakčne upravené**

priority

mesačník OZ KOVO

Vydáva: **OZ KOVO v OZK SERVICE, spol. s r.o.**
Redakcia: **ČSA 25, 974 01 Banská Bystrica.**
Tel.: 0911 394 318, e-mail: fakova@ozkovo.sk
Redakčná rada: **Mgr. Bc. Pavel KÚŠ, predseda,**
členovia: Ing. Daniela LENGVELOVÁ,
Robert MOLNÁR, JUDr. Martin VAVRO,
Ing. Ján ŠLAUKA, Ing. Michal KUKOLÍK
Šéfredaktorka: **Mgr. Aneta FÁKOVÁ**
Grafická úprava: **Tomáš BLIČKA – BAWA**
Tlač: **Tlačiareň D&M, Slovenská Ľupča.**
ISSN: 1338-3051

Neobjednané rukopisy a fotografie redakcia nevracia.
Priority nájdete aj na www.ozkovo.sk.

Vynikajúca avokádová pomazánka s tuniakom

Avokádo sa čoraz častejšie zaraďuje do našich jedálničkov. Nielen kvôli vysokej nutričnej hodnote, ale aj vďaka svojej výbornej chuti, konzistencii a rýchlej príprave. Je dostupné a kúpite ho takmer v každom obchode s ovocím a zeleninou. Nespornou prednosťou tohto ovocia je však jeho prínos pre naše zdravie - pomáha udržiavať štíhlu líniu a pozitívne ovplyvňuje naše srdce. Obsahuje zdravé tuky, veľa vlákniny, žiaden cholesterol a ani sodík.

Prinášame teraz skvelý recept na rýchlu a pritom mimoriadne chutnú pomazánku.

Potrebuje:

- 1 zrelé avokádo ● 1 konzerva tuniaka ● soľ ● mleté čierne korenie ● horčica
- prípadne chilli korenie ● med ● jarná cibuľka

Postup:

1/ Potrebuje 1 zrelé avokádo. Zistíme to tak, že po odstránení stopky uvidíme, či je dužina vnútri žltá - vtedy je zrelé. Ak je dužina zelená, necháme ho doma, pri izbovej teplote, počas 3 dní dozrieť. Avokádo si rozpolíme, odstránime kôstku, dužinu vydlabeme a rozkrájame ju do misky.

2/ Pridáme tuniaka v oleji. Avokádo s tuniakom môžeme roztláčať iba vidličkou, keď však chceme pomazánku jemnejšiu, všetko rozmixujeme.

3/ Avokádovo-tuniakovú pomazánku dochutíme soľou, mletým čiernym korením, horčicou, môžeme aj chilli korením a troškou medu. Pre deti zvolíme iba soľ a med. Premiešame, môžeme pridať aj nadrobno nakrájanú jarnú cibuľku kvôli chuti.

4/ Pomazánka je najlepšia, keď po zhotovení aspoň hodinu odleží v chladničke, aby ňou prešli všetky chute. S pridaním chilli korenia a medu dosiahnete veľmi zaujímavú chuť, ktorú k dokonalosti dovediete prímiešaním zelenej cibuľky.

Dobrú chuť!

Zdroj: internet, spracované redakciou

Krížovky s úsmevom

	rojníca (voj. slang.)	2. časť tajničky	idant (gen.)	ženské meno	sekala, rúbala	Kolega hovorí kolegovi: - Som hladný! Tu máš 5 eur, skoč do bufetu a kúp mi dvadsať deka šunky. Ak nebudú mať šunku, kúp mi niečo iné! Kolega sa o polhodinku vráti a vraví: - Šunku nemali, tak... (Dokončenie tvorí tajničku krížovky.)				
páľiť, svrbieť						vtip (hovor.)	ohmatá (hovor.)	staro-rímsky básnik	3. časť tajničky	ošúchaná
strácala sviežosť										
nech, po česky			Alfonz (dom.) niekde							
hrdina (bás.)				mužské meno počítaš						
titul doktora medicíny					vykrádač trezorov polihujú					
Pomôcky: švarm, etanol, gracht	skutočné prostredie cit. zvuku kukučky					kmotor (hovor.) obyvateľka Nemecka				
vyrobená z kosti								obrnený transportér lesnatá step		
príviaže						plače (bás.) zn. cukrovíniek				
aký (hovor.)			kone bielej srsti prehnám do oblúka						beží, uteká (expr.)	etylalkohol
orgán sluchu				zaiste kanál v holandských mestách						
Pomôcky: Naso, alni, oak, koma	pokos	značka ortuť Tomáš (dom.)			povel psovi liaty materiál					
týraním utrápi						týkajúca sa ós dúb, po anglicky				
robilo							tamten citoslovce trúbenia			
obrástlo machom										
1. časť tajničky										

Zasmejme sa

Polovica Slovákov vidí svoju budúcnosť optimisticky. Druhá nemá peniaze na alkohol.

Väčšina naozaj hlúpych nápadov začína vetou: „Podrž mi pivo!“

Chlap príde do vinotéky a hovorí predavačke: „Prosím si kilo banánov a dve kilá jablč.“ Predavačka mu šokovane odpovie: „Ale pane, my nie sme zelovoc, my sme vinotéka!“ A pán na to: „O.k., snaha bola. Dajte dve fľaše vína.“

V krčme sa rozprávajú dvaja kamaráti: „Nevieš, prečo vždy, keď niekde prídem, tak na mňa pokrikujú – Ide Džin?“ A druhý odpovedá: „Áno, pretože len čo niekto otvorí fľašku, hneď sa tam objavíš.“

Mám dysfunkciu motivačného systému. Je to v podstate obyčajná lenivosť, ale takto to znie tak sofistikovane...

Raňajky po opicii sú ako transplantácia. Buď ich telo prijme alebo nie.

Najnovšie porekadlo: Ako sa do chladničky volá, tak sa z vášho ozýva.

Všade stále prízvukujú a varujú, koľko tisíc ľudí ročne zabíja alkohol. Ale spoločnosť by si mala uvedomiť, koľko tisíc ľudí sa vďaka alkoholu narodí!

Opilec sa márne snaží trafiť kľúčom do zámky na domovej bráne. Okoloídúci sa ponúka: „Nemám vám pomôcť s tým kľúčom?“ „S kľúčom nie“ - odvetí opilec - „ale mohli by ste mi na chvíľu podržať dom, aby sa tak nekrútil?“

